

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

факультет цивільного захисту

кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія прийняття управлінських рішень

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю»

підготовки магістра

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту на 2023-2024 навчальний рік.

Протокол від «12» травня 2023 року
№ 11

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Теорія прийняття управлінських рішень»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Теорія прийняття управлінських рішень» необхідні для прийняття здобувачами оптимальних управлінських рішень в їх подальшій професійній діяльності. Знання основних категорій науки управління, різних підходів, що набуті в практиці управління натеper, дають змогу скористатися ними та більш свідомо приймати рішення в вирішенні завдань цивільного захисту в конкретній ситуації. Застосовують для практичної діяльності керівників усіх рівнів управління у виконанні завдань органами та підрозділами системи цивільного захисту.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння принципами, методами, функціями, в цілому, технологією управління на кожному етапі прийняття рішень та етапах життєвого циклу організацій (органів та підрозділів системи цивільного захисту).

Матеріал курсу ґрунтується на поєднанні наукових знань, набутті умінь та навичок, а також, врахуванні рис особистості керівників в процесі управління. Тому у викладанні курсу практичні заняття – це своєрідний практикум з прийняття управлінських рішень в запропонованих ситуаціях.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Ляшевська Олена Іванівна, старший викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, викладацька кафедри №120.
E-mail	Liashevska@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	моделювання оптимальних управлінських рішень, державне управління, ризик-орієнтовані моделі, цивільний захист.
Професійні здібності*	Професійні знання, інноваційний підхід до розвитку професійних знань та навичок, постійне самовдосконалення, значний досвід викладацької діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	https://bit.ly/3l4NiRz

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 16.00 до 17.00 онлайн. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета викладання дисципліни: формування у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з питань організації та управління підрозділами або окремими підлеглими виконавцями, спрямованого на виконання покладених на них завдань, уміння правильно планувати, організовувати, мотивувати та контролювати хід виконання завдань, дотримуватись принципів та правильно застосовувати методи до своїх підлеглих, засвоєння основних принципів організації управлінської

Найменування показників	заочна
Статус дисципліни	вибіркова
Рік підготовки	2023
Семестр	2
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	5
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	150
- лекції (годин)	12
- практичні заняття (годин)	-
- семінарські заняття (годин)	2
- лабораторні заняття (годин)	—
- курсовий проект (робота) (годин)	—
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	136
- індивідуальні завдання (науково дослідне) (годин)	—
- підсумковий контроль	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Наявність освітнього ступеня бакалавра.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Дисциплінарні результати навчання ДРН	ДРН
оцінювати здатність приймати управлінські рішення	ДРН 1
оцінювати вміння розробляти управлінські рішення щодо практичного застосування їх	ДРН 2

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність приймати обґрунтовані рішення	ЗК 3
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ЗК 4
Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	ЗК 5
Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	ЗК 7
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>
Здатність застосовувати на практиці теорію прийняття управлінських рішень і методи експертних оцінок	ДК 1
Здатність розробляти короткострокові та довгострокові прогнози розвитку ситуації	ДК 2
Здатність застосовувати математичні методи в процесі підготовки і ухвалення управлінських рішень в організаційних системах	ДК 3

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Форми організації розумових процесів осіб, які приймають рішення

Тема 1.1. Проблематизація як основний тип мислення в процесі прийняття рішень

Тема 1.2. Передбачення в розробці та прийнятті управлінських рішень.

Методи прогнозування у сфері цивільного захисту

Тема 1.3. Управлінські технології у сфері цивільного захисту.

Тема 1.4. Облік особливостей інформаційного забезпечення.

Тема 1.5. Планування роботи менеджера. Тайм-менеджмент

Тема 1.6. Рівнева концепція прийняття рішень

Тема 1.7. Стратегічне та ситуаційне управління організацією.

Тема 1.8. Реалізація трудової активності менеджера.

Тема 1.9. Управління кар'єрою менеджера

МОДУЛЬ 2 Прийняття рішень у надзвичайних ситуаціях.

Тема 2.1. Розробка управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику.

Тема 2.2. Управління в умовах надзвичайних ситуацій.

Тема 2.3. Прогнозування у сфері цивільного захисту.

Тема 2.4. Основи моделювання у сфері цивільного захисту.

Тема 2.5. Принципи прийняття рішень за умов надзвичайних ситуацій. Тема

2.6. Технологія та типові методи колективного прийняття рішень за умов надзвичайних ситуацій.

Тема 2.7. Застосування методу аналізу ієрархії для вибору раціонального варіанту рішення на застосування сил і засобів під час реагування на виникнення надзвичайних ситуацій

Тема 2.8. Економічна ефективність роботи менеджера

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
2- й семестр						
Модуль 1. Форми організації розумових процесів осіб, які приймають рішення						
Тема 1.1. Проблематизація як основний тип мислення в процесі прийняття рішень	8	-	-	-	8	-
Тема 1.2. Передбачення в розробці та прийнятті управлінських рішень. Методи прогнозування у сфері цивільного захисту	10	2	-	-	8	-
Тема 1.3. Управлінські технології у сфері цивільного захисту.	8	-	-	-	8	-
Тема 1.4. Облік особливостей інформаційного забезпечення.	8	-	-	-	8	-

Тема 1.5. Планування роботи менеджера. Тайм менеджмент	10	2	-	-	8		
Тема 1.6. Рівнева концепція прийняття рішень.	10	2	-	-	8	-	
Тема 1.7. Стратегічне та ситуаційне управління організацією.	8	-	-	-	8	-	
Тема 1.8. Реалізація трудової активності менеджера.	8	-	-	-	8	-	
Тема 1.9. Управління кар'єрою менеджера	8	-	-	-	8	-	
Разом за модулем 1	78	6	-	-	72	-	
Модуль 2. Прийняття рішень у надзвичайних ситуаціях.							
Тема 2.1. Розробка управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику	10	2	-	-	8	-	
Тема 2.2. Управління в умовах надзвичайних ситуацій	10	2	-	-	8	-	

Тема 2.3. Прогнозування у сфері цивільного захисту	12	2	2	–	8	–
Тема 2.4. Основи моделювання у сфері цивільного захисту	8	-	-	–	8	-
Тема 2.5. Принципи прийняття рішень за умов надзвичайних ситуацій.	8	-	-	–	8	-
Тема 2.6. Технологія та типові методи колективного прийняття рішень за умов надзвичайних ситуацій.	8	-	-	–	8	-
Тема 2.7. Застосування методу аналізу ієрархії для вибору раціонального варіанту рішення на застосування сил і засобів під час реагування на виникнення надзвичайних ситуацій	8	-	-	-	8	-

Тема 2.8. Економічна ефективність роботи менеджера	8	-	-	-	8	-
Разом за модулем 2	72	6	2	-	64	-
Разом	150	12	2	-	136	-

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

МН1. Словесні методи навчання (спонукають здобувачів до створення в уяві певного образу, приведення попередніх знань до усвідомлення нових явищ та понять).

МН2. Практичні методи навчання (сприяють формуванню вмінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми або розділу).

МН3. Наочні методи навчання (передбачають демонстрацію, ілюстрацію та спостереження (сприймання процесів без втручання у ці процеси)).

МН4. Робота з навчально-методичною літературою та відеометод у сполученні з новітніми інформаційними техно-логіями та комп'ютерними засобами навчання.

МН5. Самостійна робота (спрямована на використання набутих знань при розв'язанні програмних завдань).

Інноваційні методи навчання:

1.Інноваційні методи навчання з використанням технічних ресурсів (відкрита освіта через соціальні мережі та вебресурси, BYOD (Bring your own devices), освіта на події(онлайн-заходи), заняття з використанням 3D-турів).

2.Методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички – softskills (ділові ігри, форуми, завдання з пошуку інформації, наукові доповіді, конкурси, моделювання ситуацій за умов невизначеності результатів; під час таких занять здобувачі вчаться бути демократичними, спілкуватись з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення).

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі індивідуального опитування. У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти виконують дві модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	3	0	0
	Семінарські заняття*	0		0
	Модульна контрольна робота*	1	30	30
Разом за модуль № 1				30
Модуль № 2	Лекції	3	0	0
	Семінарські заняття*	1	-	0
	Модульна контрольна робота*	1	30	30
Разом за модуль № 2				30
Разом за поточний контроль				60
II. Індивідуальна самостійна робота				0
III. Екзамен				40
Разом за всі види навчальної роботи				100

Поточний контроль.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт:

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт:

30 балів – вірно розв'язано задачу з дотриманням всіх вимог до виконання;

30-39 балів – вірно розв'язано задачу, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

- 20-29 балів – розв’язано задачу та надано відповідь на одне питання;
10-19 балів – розв’язана одна задача;
1-9 балів – надано тільки відповіді на теоретичні питання;
0 балів – відповідь відсутня.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 1:

1. Розкрити поняття “управління”.
2. Розповісти про управління в технічних, біологічних та соціальних системах.
3. Еволюція управління.
4. Закони науки управління.
5. Основні категорії управління.
6. Розкрити поняття “суб’єкт” та “об’єкт” управління.
7. Розкрити поняття елементарної системи управління.
8. Розкрити поняття цілі управління.
9. Місія – як головна ціль організації. Місія органів та підрозділів цивільного захисту.
10. Розкрити поняття стратегічних цілей.
11. Розкрити поняття задач, що стоять перед підрозділами цивільного захисту та працівниками.
12. Класифікація цілей управління.
13. “Цілі індивіду” серед цілей організації.
14. Метод побудови “дерева цілей”.
15. Вимоги, які пред’являються до цілей.
16. Розкрити поняття функцій управління.
17. Поняття прогнозування як функції управління .
18. Основні напрямки прогнозування протипожежного захисту.
19. “Планування” як функція управління.
20. “Організація” як функція управління.
21. Розкрити поняття “організація”.
22. “Мотивація” як функція управління, її складові.
23. Розкрити поняття теорії потреб за А.Маслоу.
24. “Контроль” як функція управління, її важливість.
25. Система та етапи контролю.
26. Організаційно-функціональна побудова. Їх місце в системі ДСНС України.
27. Лінійна структура управління, її переваги та недоліки.
28. Функціональна структура управління, її переваги та недоліки.

29. Лінійно-функціональна структура управління, її переваги та недоліки.
30. Розкрити поняття принципів управління, їх види.
31. Розкрити поняття методів управління, їх види.
32. Розкрити зміст організаційно-розпорядчих методів управління.
33. Розповісти про організаційні методи управління. Порядок їх застосування.
34. Розповісти про методи розпорядчого впливу. Порядок їх застосування.
35. Розповісти про методи дисциплінарного впливу.
36. Розкрити зміст соціально-психологічних методів управління.
37. Розповісти про соціальні методи управління.
38. Розповісти про психологічні методи управління.
39. Розкрити зміст економічних методів управління.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 2:

1. Поняття плану. Вимоги до планів. Система планів у сфері цивільного захисту.
2. Зміст, порядок складання та затвердження перспективних і поточних планів роботи органів та підрозділів цивільного захисту.
3. Організація контролю за виконанням планів.
4. Методи планування. Вимоги, які пред'являються до планів.
5. Сіткове планування діяльності у сфері цивільного захисту. Сіткові графіки.
6. Роботи, події та шляхи в сіткових графіках.
7. Види робіт у сіткових моделях: дійсна робота, робота очікування, фіктивна робота.
8. Поняття події у сітковому плануванні. Початкові та заключні події. Ранній та пізній терміни настання подій.
9. Поняття шляху у сітковому плануванні, повний, критичний і некритичний шляхи.
10. Поняття роботи у сітковому плануванні. Ранній та пізній початок (закінчення) робіт.
11. Порядок побудови сіткових графіків, вимоги до їх побудови.
12. Стили керівництва
13. Поняття малих груп та їх розвиток
14. Наукові основи формування колективу

15. Сутність та методи прогнозування в органах ЦЗ
16. Поняття та види моделювання в органах ЦЗ
17. Моделювання оперативних пожежних обставин
18. Моделювання оперативної діяльності органів ЦЗ
19. Поняття оперативної пожежної обстановки
20. Методи розробки управлінських рішень
21. Процес управління
22. Інформаційне забезпечення управлінських рішень
23. . Місце і роль рішень в управлінні. Етапи розробки рішень.
24. Вимоги, що пред'являються до управлінських рішень.
25. Класифікація управлінських рішень.
26. Організація робіт щодо виконання рішень та контролю за їх реалізацією.
27. Ефективність системи управління.
28. Основні аспекти змісту процесу управління.
29. Розробка рішень в бінарних та багатоальтернативних ситуаціях.
30. Бінарні та багатоальтернативні рішення.
31. Управлінські рішення та їх оптимізація
32. Поняття управлінського рішення та його види
33. Класифікація управлінських рішень
34. Визначення необхідної кількості підрозділів цивільного захисту та місць їх розміщення.
35. Види та класифікація моделей
36. Поняття одночасної зайнятості оперативних пожежних відділень.
Розрахунки. Шляхи вирішення проблеми.
37. Поняття системного підходу.

Підсумковий контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

40 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст усіх завдань з повним дотриманням вимог до виконання;

29-39 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст завдань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

18-28 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускає при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

9-17 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст завдань з допущенням при цьому суттєвих неточностей;

1-8 бал – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту завдань.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Розкрити поняття “управління”.
2. Розповісти про управління в технічних, біологічних та соціальних системах.
3. Еволюція управління.
4. Закони науки управління.
5. Основні категорії управління.
6. Розкрити поняття “суб'єкт” та “об'єкт” управління.
7. Розкрити поняття елементарної системи управління.
8. Розкрити поняття цілі управління.
9. Місія – як головна ціль організації. Місія органів цивільного захисту.
10. Розкрити поняття стратегічних цілей ДСНС.
11. Розкрити поняття задач, що стоять перед підрозділами та працівниками ДСНС.
12. Класифікація цілей управління.
13. “Цілі індивіду” серед цілей організації.
14. Метод побудови “дерева цілей”.
15. Вимоги, які пред'являються до цілей.
16. Розкрити поняття функцій управління.
17. Поняття прогнозування як функції управління в системі ДСНС.
18. Основні напрямки прогнозування протипожежного захисту.
19. “Планування” як функція управління.
20. “Організація” як функція управління.
21. Розкрити поняття “організація”.
22. “Мотивація” як функція управління, її складові.
23. Розкрити поняття теорії потреб за А.Маслоу.
24. “Контроль” як функція управління, її важливість.

25. Система та етапи контролю.
26. Організаційно-функціональна побудова системи ДСНС України.
27. Лінійна структура управління, її переваги та недоліки.
28. Функціональна структура управління, її переваги та недоліки.
29. Лінійно-функціональна структура управління, її переваги та недоліки.
30. Розкрити поняття принципів управління, їх види.
31. Розкрити поняття методів управління, їх види.
32. Розкрити зміст організаційно-розпорядчих методів управління.
33. Розповісти про організаційні методи управління. Порядок їх застосування.
34. Розповісти про методи розпорядчого впливу. Порядок їх застосування.
35. Розповісти про методи дисциплінарного впливу.
36. Розкрити зміст соціально-психологічних методів управління.
37. Розповісти про соціальні методи управління.
38. Розповісти про психологічні методи управління.
39. Розкрити зміст економічних методів управління.
40. Поняття аналітичної роботи.
41. Сутність та поняття аналізу.
42. Розкрити поняття метода групувань.
43. Задачі аналізу в системі ДСНС
44. Поняття, задачі та основні напрямки наукової організації праці в системі ДСНС .
45. Удосконалення форм по розділу та кооперації праці. Напрямки удосконалення умов праці.
46. Поняття роботи з кадрами в ДСНС, чим відрізняється від кадрової роботи.
47. Основні принципи роботи з кадрами в ДСНС.
48. Поняття та класифікація кадрів в органах ДСНС.
49. Вимоги до кадрів.
50. Основні напрямки кадрової роботи в ДСНС.
51. Розкрити напрямки вдосконалення роботи з кадрами в ДСНС.
52. . Дайте визначення управлінського рішення як процесу і як фіксованого акта.
53. Що вам відомо про різноманіття і класифікацію управлінських рішень?
54. Назвіть, які причини виникнення бінарних рішень?

55. Розкажіть хто може бути зацікавлений у доданні рішенню бінарного виду?
56. Опишіть алгоритм стандартного процесу прийняття рішень.
57. Що таке модель організації?
58. Приведіть приклади моделей організації.
59. Укажіть, які типи управління організацією зустрічаються?
60. Як використовуються сучасні технології при розробці управлінського рішення?
61. Назвіть базові елементи моделей процесу прийняття управлінського рішення.
62. Які види моделей управлінського процесу ви знаєте?
63. Яку роль мають сполучні процеси управління?
64. Чому є важливим системний підхід при керуванні сучасним підприємством?
65. Укажіть, які нові можливості відкриває ситуаційний підхід?
66. Який з підходів, що розвиваються в науці управління, виявився, на вашу думку, найбільш продуктивним?
67. Розкажіть, коли вперше ухвалення рішення стало розглядатися як самостійний управлінський акт?
68. Які науки, пов'язані з управлінською діяльністю, виникли під час і після другої світової війни?
69. Що є невід'ємною складовою частиною всіх наук, пов'язаних з управлінською діяльністю?
70. Розкажіть про роль управлінського рішення в управлінні організацією?
71. Наведіть у приклади вирішальних правил. Як вони використовуються у процесі ухвалення управлінського рішення?
72. Історія і природа лідерства. Типи відносин лідерства.
73. Розкрити поняття „лідер” і „керівник”. В чому різниця між ними?
74. Вплив і влада, баланс влади.
75. Влада, заснована на примусі, вплив через страх.
76. Влада, заснована на винагороді, вплив через задоволення потреб.
77. Законна влада, вплив через традиції. Експертна влада, вплив через віру.
78. Еталонна влада, вплив за допомогою харизми. Вплив через переконання.
79. Вплив через участь. Способи зміцнення влади.
80. Риси керівників ХХІ ст.,

Політика викладання навчальної дисципліни:

- активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань
- недопустимість пропусків та запізнь на заняття;
- неприпустимість користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття без дозволу науковопедагогічного працівника;
- дотримання здобувачами вищої освіти політики доброчесності під час виконання модульних контрольних робіт та під час підсумкового контролю;
- виконання інших вимог, що не суперечать законодавству України та нормативним документам Університету.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Монографія “Державне регулювання валового регіонального продукту як чинник сталого розвитку регіону»- Харків: Друкарня Мадрид, 2016. – 200 с.
2. Основи управління: курс лекцій / Укладачі Т.А. Гончарова, О.І.Ляшевська, Соболев О.М., В.В.Тютюник– Х.: НУЦЗУ, 2019. – 183 с.
3. Ляшевська О.І. Вісник Національного університету цивільного захисту України // «Вдосконалення державного регулювання соціально-економічного розвитку регіону»: зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2016. – Вип. 2 (5). – 388 с. – (Серія "Державне управління").
4. Ляшевська О.І. Вісник Національного університету цивільного захисту України // «Вдосконалення державного регулювання у фінансуванні інноваційної діяльності регіону» зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2017. – Вип. 1 (6). 434с.– (Серія "Державне управління").
5. Ляшевська О.І., Писклакова О. О., Руденко С. Ю. Вісник Національного університету цивільного захисту України // «Державне регулювання стратегічного управління організацією» зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2018. – Вип. 1 (8). 542с.– (Серія "Державне управління").
6. Ляшевська О.І., Яценко О.А. Вісник Національного університету цивільного захисту України // «Державне управління інноваційним розвитком сталого розвитку регіонів» зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2019. – Вип. 1 (10). 397с.– (Серія "Державне управління").

- 7.Ляшевська О.І., Ященко О.А. Вісник Національного університету цивільного захисту України // «Теоретичні аспекти щодо формування механізмів регіонального управління» Державне управління інноваційним розвитком сталого розвитку регіонів» зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2020. – Вип. 2 (13). 579с.– (Серія "Державне управління").
- 8.Альбощій О.В., Кулешов М.М., Калашніков О.О., Рашкевич С.А., Труш О.О. Основи управління в органах і підрозділах МНС України. Навчальний посібник. / За ред. канд. психол. наук, доцента В.П. Садкового. – Харків: УЦЗУ, 2007. – 311 с.
- 9.Виноградський М.Д., С.В. Бєляєва, А.М. Виноградська, О.М. Шканова. Управління персоналом: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 504 с.
- 10.Колпаков В.М. Теорія та практика прийняття управлінських рішень. Навчальний посібник, – К.: МАУП, 2000.
- 11.Михайлова Л.І. Управління персоналом. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 248 с.
- 12.Новіков Б.В., Сініок Г.Ф., Круш П.В. Основи адміністративного менеджменту: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 560 с.
13. Освітньо-професійна програма «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю» підготовки магістра зі спеціальності 263 «Цивільна безпека» галузь знань 26 «Цивільна безпека», 2023 р.
14. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403 VI // Голос України. – 2012.– листопад (№ 220 (5470)). – С. 4 – 20.

Розробник:

старший викладач кафедри
управління та організації діяльності
у сфері цивільного захисту,
к.н. з держ.упр., доцент

Олена ЛЯШЕВСЬКА